

Till ansvarig för
Förskolan Olympen AB

Gällande förskolan
Olympen Långbro Park

Kommunicering enligt 17 § förvaltningslagen av tillsynsärende

Härmed översänds en preliminär inspektionsrapport för tillsynsinspektionen den 6 mars 2013.

För att säkerställa att inspektionsrapporten innehåller korrekta uppgifter ges ni tillfälle att granska sakuppgifterna och yttra er om dessa. Bedömningarna och de brister som tas upp i rapporten är därför preliminära.

För att utbildningsförvaltningen ska kunna beakta huvudmannens svar måste det vara förvaltningen tillhanda senast den 24 maj 2013.

Ett tillsynsbeslut kommer att fattas även om ett svar inte inkommit inom angiven tid.

Kristofer Wallin
Utredare – tillsyn

UTBILDNINGSFÖRVALTNINGEN

TILLHANDAHÅLLARAVDELNINGEN
HANSLÄGGARE KRISTOFER WALLIN
INSPEKTÖR BIRGITTA MAGNUSSON

TJÄNSTEUTLÅTANDE
DNR 11-453/8704
SID 1 (11)
2013-X-X

Till huvudmannen
för förskolan
Olympen Långbro Park

Inspektionsrapport efter genomförd uppföljande tillsynsinspektion av förskolan Olympen Långbro park den 6 mars 2013

Bakgrund

Utbildningsförvaltningen genomförde den 4 oktober 2011 en tillsynsinspektion av huvudmannens förskola på i Långbro Park, Stora Mans väg 11 B, Älvsjö stadsdelsnämndsområde. Inspektionen visade att förskolans verksamhet inte uppfyllde krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten varför utbildningsnämnden den 30 mars 2012 fattade ett tillsynsbeslut där huvudmannen ålades att åtgärda de brister som uppmärksammats i huvudmannens förskola. Föreliggande rapport är en uppföljning av tillsynsbeslutet från den 30 mars 2012.

Uppföljningen har genomförts genom en uppföljande tillsynsinspektion den 6 mars 2013.

Nedan redovisas de enskilda beslutspunkterna, huvudmannens åtgärder för att avhjälpa konstaterade brister och förvaltningens bedömning av om huvudmannen följt tidigare fattat tillsynsbeslut.

Uppföljning av fattat tillsynsbeslut inklusive förvaltningens bedömning Förelägganden

Föreläggande 1, 2 och 3

Tidigare brist

- Huvudmannen har inte åstadkommit den kontinuitet och krav på utbildning i personalgruppen som är en förutsättning för att uppfylla kraven för verksamheten. (3 kap 3 § och 2 kap 8 § skollagen, Läroplan för förskolan och Stockholms stads riktlinjer för godkännande och bidrag för fristående förskolor)

Beslut den 30 mars 2012

1. Huvudmannen föreläggs att med stabilitet och varaktighet se till att barn ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål (3 kap. 3 § skollagen).
2. Enligt 26 kap. 10 § skollagen föreläggs huvudmannen att höja andelen examinerade förskollärare för att säkerställa att verksamheten kan följa de krav som anges i skollag och förskolans läroplan.
3. Huvudmannen föreläggs att vidta konkreta åtgärder för att minska förskolans personalomsättning.

Huvudmannens redovisning vid uppföljning

Vid uppföljande tillsynsinspektion den 6 mars 2013 gav förskolechefen följande redovisning av personal- och barngruppsorganisation.

Tabellen visar antal årsarbetare i **grundbemanning/avdelning**.

Avdelning	Ålder	Antal barn	Förskol-lärare	Barnskötare /övrig personal	Antal årsarbetare totalt	Antal barn/årsarbetare
Oneiros	1-3	11	0	1,88	1,88	5,9
Dafne	1-2 år	10	0	1,8	1,8	5,6
Atlas	1-3 år	15	1,75	1	2,75	5,5
Helios	3 år	20	0	2,2	2,2 a)	9
Hero	4-5 år	19	0	2,75 b)	2,75	6,9
Nyx	5 år	21	1	1,95	2,95 c)	7,1
Summa:		96	2,75	12,33	14,33	6,7

Andelen förskollärare med examensbevis är 19 procent.

Förskolan har 35 barn per heltidsarbetande förskollärare.

- a) På avd Helios finns utöver bemanningen även 0,8 årsarbetare som extra resurs.
- b) I kolumnen för övrig personal avd Hero ingår en 0,75 årsarbetare med studieintyg för lärarutbildning. Vid den uppföljande tillsynsinspektionen är inriktningen på denna utbildning oklar och examensbevis saknas.
- c) På avd Nyx finns utöver bemanningen även 0,75 årsarbetare som extra resurs.

Andel förskollärare

Vid tillsynsinspektionen den 4 oktober 2011 var andelen förskollärare 13 procent. Utifrån uppgifter på till förvaltningen inkommen *Egenkontroll* gällande förskolans förhållanden 1 oktober 2012 var andelen förskollärare 12 procent. Vid uppföljande tillsynsinspektion den 6 mars 2013 är andelen förskollärare 19 procent fördelat på tre personer (2,75 årsarbetare) som arbetar på två av de totalt sex avdelningarna¹. För förskolan Olympen Långbro Park ansvarar en förskollärare för undervisningen av 35 barn.

Personalomsättning

Gällande personalomsättningen så har 7 av 17 personer nyrekryterats sedan tillsynsinspektionen 4 oktober 2011 och under en period om 1,5 år. Tre av dessa började under 2012 och fyra under 2013. Förskolechefen beskrev att det generellt blivit stabilare i personalorganisationen under föregående år (2012) och att de som valt att sluta sin anställning har haft så kallade "naturliga" anledningar såsom flytt från staden eller för studier.

Förskolechefen redovisar vid uppföljande tillsynsinspektion följande åtgärder som vidtagits för att åstadkomma stabilitet och kontinuitet i personalorganisationen:

- Huvudmannen har anställt en HR chef som centralt i företaget ska ansvara för rekrytering av personal till huvudmannens verksamheter. Syftet är att samordna rekryteringar och personal inom företaget.
- Förskolechefen har sedan hon börjat på förskolan 7 september 2012 samtalat enskilt med personalen om vad de önskar för att känna bekräftelse och stöd från arbetsgivaren. Enskilda kompetensutvecklingsplaner har bland annat upprättats.

Bedömning

Andel förskollärare

I skollagen framgår det tydligt att en huvudman för undervisningen ska använda förskollärare som har en utbildning som är avsedd för den undervisning som han eller hon ska bedriva (2 kap. 13 § skollagen).

Utbildningsförvaltningens bedömning är att förskolans låga andel förskollärare inte kan säkerställa att skollagens krav och läroplanens intentioner tillförsäkras på

¹ Måttet "andelen förskollärare" påverkas av en förskolas grundbemanning. En förskola med ett högt antal barn per anställd får ett "bättre" resultat för andel förskollärare än en förskola med ett lägre antal barn per anställd. För att en jämförelse med andra förskolor ska bli mer rättvisande bör därför måttet "andelen förskollärare" jämföras med för hur många barn en förskollärare ansvarar för gällande undervisning.

ett adekvat sätt (3 kap. 3 § och 2 kap. 8 § skollagen, Läroplan för förskolan, och Stockholms stads riktlinjer för godkännande och bidrag för fristående förskolor). Förvaltningens bedömning är att huvudmannen inte vidtagit tillfredsställande åtgärder för att höja andelen examinerade förskollärare i tillräcklig omfattning för att säkerställa att verksamheten kan följa de krav som anges i skollag och förskolans läroplan.

Personalomsättning

Utbildningsförvaltningens bedömning är att huvudmannen vidtagit vissa åtgärder för att försöka avhjälpa de brister som föranledde föreläggandet gällande att verksamheten under en längre tid haft en stor personalomsättning. Trots dessa åtgärder har 7 av 17 personer bytts ut i personalorganisationen under de senaste 1,5 åren vilket innebär en omsättning på 40 procent.

Förvaltningen bedömer vidare att huvudmannens åtgärd att tillsätta en HR chef centralt i företaget möjligen kan ge bättre förutsättningar för bra och mer långsiktiga rekryteringar vilket på sikt skulle gagna kontinuitet och stabilitet i huvudmannens personalorganisationer.

Trots huvudmannens insatser kvarstår att förskolan har en hög personalomsättning. Personalomsättningen innebär en påtaglig risk för att förskolan inte kan upprätta den kvalitet som skollagen förutsätter.

Personaltäthet

Barngrupperna ska enligt skollagen ha en lämplig sammansättning och storlek. Därvid måste även förhållandet mellan gruppens storlek och antalet personal per barn beaktas. Förskolan Långbro parks totala antal barn per årsarbetare är 6,7 vilket av förvaltningen bedöms som högt.

Mest anmärkningsvärt är personaltätheten i barngrupperna för avdelningarna med äldre barn där det finns mellan 6,9 - 9 barn per årsarbetare och att dessa barngrupper även har en mycket låg förskollärartäthet. Förvaltningen väger även in det faktum att det finns barn i behov av särskilt stöd i de äldre barnens grupper. Enligt förvaltningens bedömning riskerar det höga antalet barn per årsarbetare att personalen inte får tillräckliga förutsättningar att garantera barnens säkerhet och att ge dem den ledning och stimulans de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling (8 kap. 8 § skollagen).

Föreläggande 4

Tidigare brist

- Huvudmannen har inte utformat en tillräckligt tydlig ansvarsfördelning och arbetsbeskrivning för de olika rollerna i organisationen vilket påverkar bland annat det systematiska kvalitetsarbetet. (2 kap 8 § skollagen, Läroplan för förskolan 1998, 2.6)

Beslut den 30 mars 2012

4. Enligt 26 kap. 10 § skollagen föreläggs huvudmannen att se till att det finns en tydlig dokumentation för vad som gäller för ställföreträdande förskolechef och vad som ingår i uppdraget som avdelningsansvariga om sådana utses.

Huvudmannens redovisning vid uppföljning

Förvaltningen kan genom *Egenkontrollens* inlämnade uppgifter konstatera att förskolan har haft fem olika förskolechefer sedan 2009.

Nuvarande förskolechef tillika rektor anställdes 7 september 2012. Hennes ansvarsområde är att vara förskolechef för huvudmannens två förskolor, Långbro park (96 barn och 17 personal) och Telefonplan (121 barn och 25 personal) samt rektor för grundskolan i Långbro park (48 elever och 7 personal). På Långbro park finns ett delegationssystem med avdelningsansvariga och på Telefonplan finns en platsansvarig person/biträdande förskolechef.

Det finns vid uppföljande tillsynsinspektion ingen dokumenterad ansvarsfördelning från huvudmannen sida i hur mycket ledningstid respektive verksamhet tar i anspråk av förskolechefens tillika rektorns heltidstjänst. Förskolechefen själv var osäker på hur hon fördelar sin tid emellan verksamheterna, eftersom det i dagsläget är de olika verksamheternas behov som styr, dock har hon sitt kontor på Långbro park och beskrev det som sin bas.

Vid tillfället för uppföljande tillsynsinspektion lämnar förskolechefen ett arbetsmaterial som påvisar ett pågående arbete med att ta fram en befattningsbeskrivning för de avdelningsansvariga på Långbro park. I det förslag på delegation som presenterades finns ansvarsområdena *allmänt, pedagogiskt samt möten och information*. Tanken är att alla avdelningsansvariga ska vara förskollärare och därmed ta det pedagogiska ansvaret på sin avdelning, dock kan det inte fullföljas på Långbro park då inte alla arbetslag har förskollärare. Förskolechefen beskrev att på de avdelningar som inte har förskollärare ska hon själv gå in och stödja personalen vid planeringar.

Bedömning

Enligt skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en förskoleenhet ledas och samordnas av en förskolechef. Förskolechefen ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Förskolechefen har ansvar för att besluta om sin enhets inre organisation. Dessutom ansvarar förskolechefen för det systematiska kvalitetsarbetet, formerna för barns inflytande, föräldramedverkan samt kompetensutveckling för personalen. Förvaltningen vill poängtera och framhålla huvudmannens ansvar i att skapa stabilitet, tydlighet och i övrigt ge rimliga förutsättningar för att förskolechefen ska kunna fullfölja sitt uppdrag enligt skollagen och förordningar.

Utbildningsförvaltningen bedömer att den arbetsorganisation som förskolechefen beskrev vid uppföljande tillsynsinspektion är oklar och otydlig både vad gäller hur chefsarbetet fördelas mellan de olika verksamheterna och hur ansvar och arbetsuppgifter delegeras.

Utbildningsförvaltningen bedömer även att om den föreslagna befattningsbeskrivningen för arbetslagsansvariga ska kunna omsättas i praktiken krävs pedagogiskt utbildad personal på befattningen. Dessa förutsättningar finns inte i dagsläget på förskolan.

Utbildningsförvaltningen kan konstatera att huvudmannen inte skapat den stabilitet och tydlighet som skollagen förutsätter och inte gett sådana förutsättningar att förskolechefens uppdrag kan fullföljas. Huvudmannen har visserligen påbörjat ett arbete med att tydliggöra och dokumentera en ansvarsfördelning emellan förskolechef och avdelningsansvariga men detta är inte färdigställt.

Därmed är inte den påtalade bristen till denna del avhjälpd.

Föreläggande 5

Tidigare brist

- Förskolans pedagogiska miljö lever inte i tillräcklig utsträckning upp till läroplanens krav på att den ska vara innehållsrik och inbjudande. (Läroplan för förskolan 1998)

Beslut den 30 mars 2012

5. Enligt 26 kap. 10 § skollagen föreläggs huvudmannen att se till att förskolans miljö lever upp till kraven i förskolans läroplan.

Huvudmannens redovisning vid uppföljning

Vid uppföljande tillsynsinspektion beskrev förskolechefen att utvecklingen av de pedagogiska miljöerna är prioriterat och ett pågående arbete. Det som framförallt genomförts är att det pedagogiska materialet gjorts mer tillgängligt, då även för att

utöka barnens inflytande och möjligheter till egna val. Material har även tillförts som exempelvis kläder för rollek och visst material för bygglek då främst på de äldre barnens avdelningar. Enklare skapande material för att måla, klippa och rita presenterades även mer tillgängligt för de äldre barnen.

Förskolechefen beskrev att hon sedan sin start i september 2012 initierat diskussioner i arbetslagen om hur miljön kan göras mer inbjudande framförallt för de yngre barnen. Det är enligt förskolechefens egen definition ett kvarstående utvecklingsområde.

Bedömning

Utbildningsförvaltningen bedömer att förskolans pedagogiska miljö och utrustning ännu inte uppfyller läroplanens intentioner om att vara öppen, innehållsrik och inbjudande där barn ges möjlighet till omsorg, utveckling och lärande.

Det erbjuds inte i tillräcklig utsträckning miljöer och material utifrån läroplanens samtliga målområden. Miljöer där barn exempelvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att bygga, skapa och konstruera med hjälp av olika tekniker, material och redskap. Lokalernas utformning begränsar möjligheterna för de yngsta barnen att använda skapande material då detta material finns i rum som inte ligger i direkt anslutning till de yngre barnens avdelningar. Tillgången och variationen av material är ännu begränsat då framförallt för de yngsta barnen vilket förskolechefen även vidhöll vid den uppföljande tillsynsinspektionen.

Utbildningsförvaltningen bedömer att huvudmannen, utifrån förskolechefens beskrivningar, påbörjat arbetet med att utveckla förskolans pedagogiska miljöer, dock är det ännu inte omsatt i praktiken och den påtalade bristen är därmed alltför inte avhjälpt.

Nyuppkommen brist

Vid den uppföljande tillsynsinspektionen framkom att delar av personalen använder underlag för bedömning av barns utveckling och lärande som utgår från fastställda nivåer, normer och åldrar. Det är utformade mallar för utvecklingsplaner med checklistor för vad barnen ska uppnå vid en viss ålder. Förskolechefen kunde bekräfta att mallarna används, dock inte av all personal.

Bedömning

Utbildningsförvaltningen bedömer att med de mallar för utvecklingsplaner som delar av personalen använder med prestationer att uppnå för varje enskilt barn inte är förenlig med skollagen och läroplanen för förskolan, Lpfö 98.

Enligt läroplanen är det förskolans arbetsprocesser som ska granskas för att förskolan ska kunna bedöma i vilken mån verksamheten lyckats ge barnen

förutsättningar för utveckling och lärande. I läroplanen finns ingen intention om att det enskilda barnet på något sätt ska bedömas i sin utveckling mot fastställda normer eller nivåer för barns förmågor eller kunskaper. Kunskapen om varje barns lärande och utveckling ska utgöra underlag för planering av den fortsatta verksamheten och inte användas för att kategorisera, sortera eller jämföra barnen.

Med den mall för utvecklingsplaner som delar av personalen använder finns en uppenbar risk att bedömningar görs av barn utveckling utifrån fastställda normer och kriterier. Förvaltningens bedömning är därmed att delar av personalen inte följer läroplan för förskolans intentioner och därmed inte skollagen (1 kap. 11 § skollagen).

Anmärkning 1

Tidigare brist

- Förskolans systematiska kvalitetsarbete uppfyller inte i tillräcklig utsträckning kraven i skollagen och reviderad läroplan. (4 kap skollagen, Läroplan för förskolan 1998 reviderad 2010 2.6)

Beslut den 30 mars 2012

1. Enligt 26 kap. 11 § skollagen tilldelas huvudmannen en anmärkning på grund av att förskolan inte i tillräcklig utsträckning uppfyller kraven i skollagen och förskolans läroplan när det gäller systematiskt kvalitetsarbete.

Huvudmannens redovisning vid uppföljning

Vid uppföljande tillsynsinspektion redovisar förskolchefen sina *tankar* om hur ett system för kvalitetsarbetet ska ta form på förskolan. Det är enligt henne under uppbyggnad. Fokus har varit på att följa upp den övergripande *Verksamhetsplanen för Olympen Långbro park 2012/2013* vilket är ett övergripande dokument med de ambitioner och inriktning som finns för huvudmannen samtliga verksamheter. Uppföljningen har skett utifrån vissa riktade frågeställningar och sammanfattats i avdelningsspecifika dokument om hur man arbetat med verksamhetsplanens intentioner.

I verksamhetsplanen framgår att uppföljning och utvärdering ska ske genom att all pedagogiskt arbete bedrivs enligt metoden *mål, syfte, genomförande, utvärdering och vidareutveckling/dokumentation* samt vilka förutsättningar som ges för detta i strukturell tid.

Förskolechefen och förskollärarna beskriver muntligen vid uppföljande tillsynsinspektion att verksamheten regelbundet följs upp exempelvis genom att resultatet av aktiviteter dokumenteras genom att beskriva syfte, målsättning, genomförande, läroplanen och utvärdering i efterhand.

Förskolechefen beskrev även ”att ECERS är ett verktyg för utvärdering i arbetslagen som används”, dock finns ingen sammanställning av en sådan självvärderings resultat eller slutsatser. (ECERS innebär ”The early childhood environment ratingscale”)

I efterhand skickas till förvaltningen ett *Årshjul kvalitet*. Den beskriver en struktur för hur och när över året olika pedagogiska och praktiska planer, moment och mötesforum ska genomföras.

Lokala arbetsplaner upprättats av varje avdelning i början av varje läsår och innehåller konkretiseringar av hur läroplanens målområden ska omsättas i arbetssätt och aktiviteter.

Bedömning

Utbildningsförvaltningens bedömning är att huvudmannen inte vidtagit tillräckliga åtgärder för att avhjälpa de brister som föranledde en anmärkning gällande att verksamheten inte uppfyller skollagens krav avseende systematiskt kvalitetsarbete. Kvalitetsarbetet och dess system innehåller ännu brister och är enligt förvaltningens bedömning inte sammanhängande och strukturerat. En bidragande faktor bedömer förvaltningen är att förskolan bytt förskolechef ett flertal gånger under kort tid vilket inte skapat den kontinuitet som ett kvalitetsarbete kräver.

Vid tillsynsinspektionen i oktober 2011 saknades en sammantagen utvärdering för förskolan samt att det även saknades prioriteringar utifrån lokala förutsättningar och/eller tidigare utvärderingar.

Vid uppföljande tillsynsinspektion saknade förskolan fortfarande en sammanställd utvärdering av verksamhetens resultat och måluppfyllelse. Förskolechefen beskriver dock några tänkta former för uppföljning och analys och tankar om dokumentation som, när de omsätts, kan ligga till grund för en bedömning av verksamhetens kvalitet och som underlag för beslut om prioriteringar av utvecklingsinsatser. Dock saknas ännu en samlad bild där olika uppföljningars underlag vägs samman och beskriver förskolans resultat och måluppfyllelse.

Huvudmannens kvalitetsarbete bör bygga på de uppgifter som kommer fram i verksamheternas kvalitetsarbete för att därigenom stödja respektive enhets behov av utveckling. Huvudmannen har inte redovisat hur styrning, ledning, organisation och uppföljningssystem ska stödja kvalitetsarbetet på såväl huvudmanna- som enhetsnivå.

Utbildningsförvaltningen sammantagna bedömning är att det inte bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete enligt skollagens krav på förskoleenhetsnivå samt att det inte heller kan påvisas system för hur kvalitetsarbetet bedrivs på

huvudmannanivå. Förvaltningen kan därigenom konstatera att huvudmannen ännu inte har avhjälpt tidigare identifierad brist.

Nyuppkommen brist

Angående skollagens krav på att huvudmannen ska ha skriftliga rutiner för att ta emot och utreda klagomål (4 kap. 8§).

Gällande pågående tillsynsutredningar med anledning av till förvaltningen inkomna anmälningar om klagomål med diarienummer (12-453/7099), (12-453/6466), (12-453/9457).

Huvudmannens redovisning vid uppföljning

Förskolechefen beskrev hur hon arbetat och hanterat de olika incidenterna och händelserna som föranlett anmälningar om klagomål till förvaltningen. Personalsamtal har genomförts, rutiner har setts över eller nyupprättats, handlingsplaner har presenterats, föräldrasamtal erbjudits och föräldrar har skriftligen informerats.

Förskolechefen beskrev att hon försökt möta den oro som uppstått i föräldragruppen genom att vara tillgänglig och att informera på det sätt som hon ansett bäst.

I de utredningar som förskolechefen genomfört har man bland annat kunnat konstatera att personal vid ett flertal tillfällen brustit i tillsyn och omsorg av barnen. Vid analys och bearbetning har det enligt förskolechefens beskrivning, lett fram till en ökad medvetenhet hos personalen om var och hur man brustit, hur det ska åtgärdas och att rutiner, arbetssätt och förhållningssätt setts över och förändrats.

Skriftliga rutiner för att ta emot och utreda klagomål finns och uppvisades vid den uppföljande tillsynsinspektionen.

Bedömning

Förvaltningen bedömer att förskolechefen vidtagit vissa åtgärder för att utreda vad som orsakat det brister som uppstått i verksamheten, dock har rutinerna för hur de utretts varit bristfälliga. De skriftliga rutiner för att ta emot och utreda klagomål som påvisades vid den uppföljande tillsynsinspektionen är inte kända och föräldrarna har inte informerats om hur de ska användas. Enligt 4 kap. 8 § ska information om dessa rutiner lämnas på ett lämpligt sätt.

De incidenter som anmälts till förvaltningen är av allvarlig karaktär och de visar på att verksamhetens rutiner, organisation och arbetssätt brustit. Barnsäkerheten har inte kunnat upprätthållas. Föräldrarnas oro och bristande tilltro har inte mötts med tydlighet om hur huvudmannens rutiner fungerar för att ta emot och utreda klagomål samt vilka åtgärder som vidtagits.

Förvaltningen bedömer att huvudmannen inte skapat tillräckliga förutsättningar för att trygghet och stabilitet ska kunna upprätthållas på förskolan. Huvudmannen har brustit i att på ett lämpligt sätt informera föräldrarna om de skriftliga rutiner som finns för att ta emot och utreda klagomål. Då verksamheten haft flera olika förskolechefer under en kort period har huvudmannen brustit i att utreda de klagomål som inkommit och sedermera redovisa om och hur nödvändiga åtgärder vidtagits (4 kap. 7,8 §§ skollagen).

Förslag

